

כונות שמיעת קול שופר לפי ההגיון השמעני הסודי*

— א —

עשרת ימי תשובה עיקרם תשובת הבינה, שנפלה עליו תרדמה, דורמיטא, וצריך לעוררו, שתשוב אליו הבינה, ותחיה כל. וזה ע"י שופר.¹
על ידי השופר חוזרת הבינה בזעיר אנפין.²

— ב —

הבינה שמיעית היא. באזן הפנימית. וכדי לעורר ולהשיב הבינה, בא הקול, קול שופר. הבינה מאזינה, בנועם ועדן, קול השופר, המנגן בקול ערב, ויערב לה. ארשת שפתינו יערב לפניך, מביץ ומאזין, ומקשיב לקול תקיעתנו. השמיעה בקול שופר היא כמו שמיעת הרבור, שיסודו כ"ב אותיות. וכן סוד התקיעות כסוד ברכת כהנים, בשפע ברכה לכל. וזה בסוד שם כ"ב אותיות.
תכין, כי סוד התקיעות הם בסוד שם כ"ב של ברכת כהנים.³

— ד —

גם סוד התקונים בפרצופים עולה לשמיעה, בסוד כ"ב.
י"ג תיקוני דיקנא דלעילא, הרמוזים בפסוק, שנאמר לפני התקיעות, מן המצר

* פרק מתוך הספר הגדול "קול הנבואה" — ההגיון העברי השמעני, חלק שלישי, ההגיון הסודי השמעני, בספירות החכמה הפנימית. שנמצא עדיין בכ"ק מורנו זצ"ל. חלק ראשון יצא לאור בהוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תש"ל.

1 המקור לזה בנגלה, בדברי הרמב"ם, הל' תשובה פ"ג ה"ד, שתקיעת שופר רמוז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם.
ובפרי עץ חיים, שער כ"ו, פ"ה, כמ"ש הרמב"ם, ור"י בעל הטורים, — לית לפנינו — כי תקיעות שופר לומר, עורו ישנים מתרדמתכם, הוא ע"ד הנ"ל, ונלע"ד כי הוא לשון רז"ל שכחנו לדבר זה.

2 פרי עץ חיים, שער כ"ד ראש השנה, פ"ב.

3 פרי עץ חיים, שער כ"ו, השופר, פ"ג.

קראתי י' ענני במרחב י', כשמתחברים בט' תיקונין דלתתא, משתכחין כ"ב, ומניח נגדין כ"ב אתון דשמא קדישא.⁴

— ה —

נמצאנו למדים, איחוד כונות שם הקודש בכונות שמיעת קול השופר, תקיעה שברים תרועה, שהם חגי"ת, כולם מושרשים בסוד התיקון הזה, הראשון, המתחיל מתחת לאזן.⁵

ראש השנה הוא יום הדין, דין הבינה העליונה, בבית דין של מעלה, צדק עליון. וכן הוא יום שמיעת הדבר, המאמר, החוק העליון. לעולם ד' דברך נצב בשמים. ולכן חותם בברכת התפלה, בר"ה, ודברך אמת וקים לעד.⁶

— ז —

הדבר — חוק עולם, נשמע באזן הפנימית, ביחוד ביום תרועה. וכן הוא יום תרועה, בשופר, קול שופר, שברכתו לא על תקיעה, או לתקוע, אלא לשמוע קול שופר.⁷

4 אדרא רבא, זהר ח"ג, קל"ט, ואדרא זוטא, רצ"ה.

5 ס' אילימה, מעין ג', תמר ד', פי"ח.

6 החתימה בתפלת ר"ה, ודברך אמת וקים לעד, לית בסדור רס"ג, ראש השנה, ע' ריט—רכב, רק ביוהכ"פ, ע' רם, אחר על חטאים, כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון, ודברך אמת וקיים, ומבלעדיך אין לנו מוחל וסולח. ובסדר רב עמרם השלם דף קמו, ערבית, ודברך אמת וקיים. וכן בה' שבת פכ"ט ה"כ, בקידוש ר"ה, ודברך אמת וקיים לעד. בט' ארחות חיים לר' אהרן הכהן מלוניל, פירינצי, דף צט. ודברך אמת וקיים לעד, לפי פסיקתא, — והוא פסי' רבתי, פמ"א, בחדש השביעי, לעולם ה' דברך נצב בשמים, כשדן את אדם הראשון, שתף מדת הדין את מדת הרחמים, אמר דוד, כשם שדנת אותו ברחמים כך התקנת עמו שאתה היום דן את בניו ברחמים. ומוסיף, א"ר סימון, אותו היום שבת ויוכ"פ היה והבטיחו, כי ביום הזה יכופרו עונותיהם של ישראל, וי"א שבת ור"ה היה, (ולית בפסיקתא שם), והיינו דחתמינן, ודברך אמת וקים לעד, כלומר שתעמיד הדבר שהבטחת לאדם שתשפוט עולמך ברחמים. ועוד טעם אחר. וכן בכלבו, ה' ר"ה, ס"ד, ד' וינציא, דף ע. וכן בטור או"ח תקפ"ב, סוף, בבית יוסף, ודברך אמת וקים. כתב המרדכי, שהטעם מדאיתא באגדה, לעולם ה', קיים דברך שהתקנת עם אדם. והוא כבפסיקתא, לעיל. אמנם, כאמור, עיקר הדבר בכונות יום תרועה, יום הדין, משפט צדק הבינה העליונה, הנשמע כדבר אמת, נצב לעולם וקיים לעד.

7 בסדור רב סעדיה גאון, ראש השנה, ע. ריח. לשמוע קול שופר. וכן בסדר רב עמרם השלם, ח"ב, דף קמח, ס' קיא, לשמוע. אך רי"ף, ר"ה פ"ד שאלו מקמי ריש מתיבתא, המברך יום ר"ה על תקיעת שופר, ושה מהו וכו'. ובהלכות רי"צ גיאת, בט' שערי שמוחה, ה' ראש השנה, דף כה, אמר מר רב האי, מברך לשמוע בקול שופר. ובסדר רב עמרם מצאנו, לתקוע וטעות סופרה וא. וכן בט' המנהיג ה' ר"ה, ט'. ואמר רב האי הלכה רווחת בישראל לברך, לשמוע בקול שופר, ולא תזוז מינה. וביסוד העמרמי, לשמוע לתקוע בשופר. וכן רוב מקומות באלמניא, וכן בצרפת מברכים על תקיעת שופר, ולא יתכן, אך בפירובינציא ובספרד

והוא נכון, לפי סוד כונות התקיעות, בשמיעת אזן הבינה העליונה, המיוחדת להגיון העברי השמעי, הסודי.

— ח —

נוסף לכונות התקיעות בשמות ופרצופים. עוד יש כונות התקיעות, בספירות, ועולמות, שכנגדן הברכות, מלכיות, זכרונות, ושופרות.⁸ עולים, בתקיעות דמיושב, בספירת מלכיות, לשופרות, ספירת הבינה העליונה, ומאצילים מעילא לתתא, עולה ויורד ועולה, בתשר"ת—חג"ת, חסד גבורה תפארת. מעולם העשיה, עולים, בתקיעות דמעומד, לעולם היצירה, ומזה לעולם הבריאה, לעתיד לבוא, בשופר היובל, ושופרו של משיח. והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, הנשמע באזן הבינה. מה שמויחד להגיון העברי השמעי הסודי הנבואי.

מברכים לשמוע בקול שופר וכן עיקר, כמנהג רבינו האי. ואבודרהם. כתב רבנו האי, הלכה רווחת בישראל, לברך, לשמוע קול שופר ולא תזוז מינה. אמנם לפנינו בסדר רב עמרם השלם, לשמוע.

מו"ל סר"ע, רא"ל פרומוקין, הערה, מביא מהלכות רי"צ גיאת. ומוסיף. בס' יראים, כתב על שם רבנו, — רע"ג —, שאם ברך לתקוע טעות הוא, ונהגו לברך לשמוע. אבל בס' יראים השלם, תי"ט, דף רל"ה, מברך על תקיעת שופר. וצ"ל, בהערת המו"ל, בס' שבלי הלקט ובהערה משבלי הלקט הקצר. ורב עמרם גאון כתב, ואם בירך, לתקוע, טעות הוא, ונהגו לברך, לשמוע, וכן אמר רב אחאי גאון.

והנה בשאלתות, פ' ברכה, קע"א, מברך, לתקוע בשופר, אך העמק שאלה, שם מביא משבלי הלקט, לשמוע, וכן אמר רב אחאי גאון. ומוסיף, וכן הוא באמת בכת"י.

רמב"ם, ריש ה' שופר. מ"ע לשמוע קול שופר בר"ה. ופ"ג ה"י ומברך, לשמוע קול שופר. אך סמ"ג, עשין, מ"ב, מ"ע לתקוע בשופר בר"ה, ואח"כ, שם, ד' ויניציא, דף קיט ע"ב, מברך על תקיעת שופר, ור' משה מקוצי נמשך, כדרכו בכ"מ אחר ס' יראים.

רא"ש, ראש השנה, פ"ד, סוף, סימן י'. ר' תם כתב, שיש לברך, על תקיעת שופר. וראב"ה הביא הירושלמי, תוקע שופר צריך לברך, אקב"ו לשמוע בקול שופר. — בקרבן נתנאל שם, הירושלמי לא מצאתי, וטעות דמוכח הוא. — ורא"ש מוסיף. וכן כתב בה"ג. הא דמברכין לשמוע בקול שופר, ולא לתקוע, בשופר או על תקיעת שופר, משום דבשמיעת קול שופר הוא יוצא ולא בתקיעת שופר, — לא מצאתי, בה"ג, ה' ר"ה, ד' ויניציא דף לו—לח. וגם הוצ' רא"ש טרוב, ד' ווארשא דף לח—לט לא מצאתי.

והלכה רווחת בכל ישראל, ונהגין, וכן בטוש"ע, אורח חיים, תקפ"ה, לברך, לשמוע קול שופר. שלי"ה, מס' ראש השנה, תורה אור, ד' אמשטרדם, שנת שנח"ת, דף ריו—ר"כ.